

ANYA KÉT GYERMEKÉVEL, 1934

Gouache, papír, 100,5x70 cm
Jelezve jobbra lent: Kádár Béla

Kikiáltási ár: 7 500 000 Ft
Starting price: 30 000 EUR

Marie LAURENCIN: Tánc a parkban, 1924.
National Gallery of Art, Washington D.C.

KÁDÁR BÉLA ISMÉT BUDAPESTEN A HARMINCAS ÉVEK ELEJÉN

Az 1910-es években megismert és méltányolt Kádár Béla a húszas években hirtelen eltűnt a magyar művészeti élet színteréről. Sok pályatársához hasonlóan ő is külföldön próbált érvényesülni. Nem élt emigrációban, de rendszeresen Berlinbe utazott, ahol Herwarth Walden Der Sturm galériája mutatta be dekoratív kompozícióit, nagy sikerrel. Többnyire papírra festett és mappába gyűjtve szállította ki a műveket. A berlini avantgárd galéria pártfogása sokat jelentett pályája alakulásában, többek között amerikai szereplését és New York-i önálló kiállítását is a rangos galéria exkluzív kapcsolatrendszerének köszönhető. Sorstársaihoz hasonlóan tipikus magyar pályaképlet érvényesült az ő esetében is. Miközben a nyugat-európai avantgárd művészeti világban nevét együtt emlegették Marc Chagall, a Der Blaue Reiter és a Die Brücke alkotógárdájával, Budapesten az idő tájt teljesen elfelejtették, nem ismerték a korszakban készült munkáit.

Ez a tendencia a húszas évek második felében megfordulni látszott. Lassanként visszatértek az emigrációból a hasonló szemléletű művésztársak, új művészeti egyesületek alakultak (KUT, UME), a magyar kulturális közeg nyitottabban viszonyult a modern tendenciákhoz. A tradicionális képzőművészeten nevelkedett hazai közönség könnyebben ráhangolódott a legújabb stílusra, az ún. neoklasszicista kifejezőmódra, amely elsősorban az itáliai Novecento és a németországi Neue Sachlichkeit formajegyeiből építkezett. Kádár Béla festészetében is váltás történt, a korábbi „sturmos” kompozícióit klasszikus vonalvezetésű, elegáns, dekoratív képek követték. A mellőzöttség évei után sikeres időszak következett, a budapesti közönség megismerte és megszerette a munkáit, egyéni- és csoportos kiállítások sora jelzi növekvő népszerűségét.

KÁDÁR Béla: Anya két gyermekével, 1934. magántulajdon

KÁDÁR Béla: Anya gyermekével és csendélettel, 1934. magántulajdon

KÉPEK AZ ART DECO VILÁGÁBÓL

A harmincas évek elején készült alkotásai témájukban és festésmódjukban különböznek a korábbi expresszív kompozícióitól. Érdeklődése a bensőséges enteriőrjelenetek felé fordult, klasszikus szépségű női aktok, vagy a korabeli divatos öltözékek stilizált motívumaival ékesített fiatal nők meghitt együttese jelent meg képein. A csendéleti részletekkel gazdagított kompozícióit kifinomult színharmónia, érzékeny, elegáns vonalvezetés, és dekoratív összehatás jellemezte. A filmplakátok és divatrajzok stilizáló formaegyszerűsítése, az art decós reklámgrafika látványos beállításai – hajlékony kontúrvonalak és játékos sziluett hatások – inspirálták festészetét. A nőies szimbólumok (vörösre festett száj, hosszú szempillák, stb.) alkalmazása szintén a korabeli divat- és filmvilágból érkeztek.

ANYASÁG CÍMŰ KIÁLLÍTÁSA A FRÄNKEL SZALONBAN

„... Kádár túljutott az expresszionizmuson, sőt túl az új tárgyilagosságon is – írja Az Est kritikusa – valami új, nagyon őszinte és nagyon bensőséges látásmódhoz, és kifejezési formához érkezett.” Az újságíró Kádár 1934-es Anyaság című kiállítására reflektált, ahol talán aukciós képünk is szerepelt. A tárlat az anya és gyermeke gondolat köré szerveződött, az anya szerep festői kifejezése a legváltozatosabb formában fogalmazódott meg. A korabeli tudósításokból tudjuk, hogy a festő a polgárasszonyoktól és falusi anyáktól a madonnaábrázolásig sokféle kompozíciót mutatott be a tárlaton. Aukciós képünkön egy modern „anya” jelenik meg előttünk, divatos rövid frizurával, kirúszozott ajkakkal. Fiús alkatú kamaszlánya szintén rövid haját hord, ruhátlan alakjának elnagyolt formái még kialakultan személységére utalnak. Mindketten nagy szeretettel veszik körül a kisdedit, a családi harmónia meghittsége jellemzi a jelenetet. Az érzékeny kézmozdulatok és a drapériák lágy hullámzása a korszak képeinek visszatérő elemei. A finom megvilágítás és az egymásba áramló formák védelmező ölelése a szereplők bensőséges összetartozását érzékelteti.

Gergely Mariann